

Když je zahraniční vlastník problém: co chybí v návrhu zákona o prověřování investic

Ivana Karásková

Shrnutí

- Česká republika připravuje zákon, který by dal vládě možnost zablokovat nežádoucí investice ze zemí mimo Evropskou unii. Ačkoliv je zákon v pokročilé fázi legislativního procesu, **téma zatím nevzbudilo velkou pozornost mezi podnikateli, zahraničními investory, politiky nebo novináři.**

- **Zákon o prověřování zahraničních investic představuje užitečný nástroj pro omezení zahraničního ekonomického vlivu ze zemí s nedemokratickými režimy.** Jeho role je složitá v tom, že se snaží neantagonizovat zahraniční investory a současně poskytnout vládě nástroj k legálnímu vypořádání se s nežádoucími investicemi.

- **Navržená regulace vymezuje dvě kategorie investic a zahrnuje poměrně širokou škálu odvětví.** V některých odvětvích přitom může fungovat méně problematicky než v jiných.

- **Regulace investic do sdělovacích prostředků představuje citlivé téma, které se současné verzi zákona zatím nedaří vhodně uchopit.**

Doporučení

- **V zákoně by měla zůstat povinná konzultace u zahraničních investic do médií, která v demokratických společnostech plní klíčovou úlohu strážců demokracie.**

- **Zákon by měl stanovit nižší hranici pro zahájení prověřování investic do médií, než je současných 100 000 výtisků za den, a zahrnout i média s jinou než denní periodicitou. Je na zvážení, zda a jak zahrnout do screeningů i online média.**

- **Zákon by měl umožnit podat kvalifikovaný podnět ze strany například hospodářských subjektů, organizací občanské společnosti nebo sociálních partnerů, jako jsou odborové svazy tak, jak to navrhuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie.**

- **Zákonodárci v jiných zemích (Slovensko) by měli zvážit, zda by řízení o prověření zahraniční investice neměl mít v gesci nestranný správní orgán, jenž by vznikl speciálně pro tento účel.**

Úvod

Česká republika připravuje zákon, který by dal státu možnost zablokovat nežádoucí investice ze zemí mimo Evropskou unii (EU). Ačkoliv je zákon v pokročilé fázi legislativního procesu, téma zatím nevzbudilo velkou pozornost mezi podnikateli, zahraničními investory, politiky nebo novináři.

Co je obsahem nové legislativy, jak bude v praxi fungovat a chrání dotčené sektory dostatečně? Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) spolu s pražskou kanceláří Heinrich-Böll-Stiftung (HBS) uspořádala v prosinci 2019 uzavřený kulatý stůl a otevřenou debatu, na kterých hledala odpovědi na tyto otázky. Předkládaný policy paper shrnuje výsledky debat a přidává k nim kritickou reflexi a doporučení pro další směřování nové legislativy.

Zákon o prověřování zahraničních investic reaguje na dříve přijaté nařízení EU. To bylo motivováno zejména obavami z čínských investic, jež přicházely do Evropy po skončení globální finanční krize. Většina z nich směřovala do Francie, Německa a Velké Británie a jen malý podíl těchto investic absorbovala střední a východní Evropa.¹ Ačkoli se objem a směřování čínských investic v průběhu let měnily, stabilně pokrývaly sektory infrastruktury, dopravy, automobilového průmyslu, energetiky, informačních a telekomunikačních technologií nebo finančních služeb.

Neomezovaný příliv čínských investic a otevřenost evropských ekonomik zřetelně kontrastovaly s problémy a bariérami, které zažívaly evropské firmy, jež se snažily působit v Číně. **Evropské firmy dlouhodobě upozorňovaly své vlády na to, že jsou vytlačovány z čínského trhu, kde vláda preferuje a dotuje čínské podniky.** V souvislosti se setrvalou a rostoucí kritikou čínského přístupu k zahraničním společnostem si vlády některých států EU začaly uvědomovat, že **čínské akvizice v Evropě – zejména v oblasti moderních technologií – mohou v budoucnu ohrozit globální působení a konkurenceschopnost evropských společností.** Obavy z ekonomického pronikání Číny do Evropy se navíc protnulý se znepokojením ze směřování čínské domácí i zahraniční politiky po nástupu generálního tajemníka čínské komunistické strany a prezidenta Si Ťin-pchinga a s rostoucí asertivitou ČLR v mezinárodní politice. **Čínské akvizice začaly být chápány jako nástroj skrytého prosazování čínských zájmů v Evropě a možného ovlivňování chování evropských států.**²

Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker ve svém projevu o stavu Unie v roce 2017 konstatoval velmi otevřeně: „Dovolte mi říci jednou provždy: my nejsme naivní propagátoři volného trhu. Evropa musí vždy hájit své strategické zájmy. Proto dnes navrhuje nový evropský rámec pro prověřování investic. Pokud zahraniční společnost vlastněná státem chce koupit evropský přístav, část energetické infrastruktury nebo společnost [vyvíjející] obrannou technologii, musí se to dít transparentně, kontrolovaně a s debatou. Je politickou zodpovědností vědět, co se děje na našem vlastním dvorku tak, abychom mohli chránit svou kolektivní bezpečnost v případě potřeby.“³

V rekordní (na EU zcela bezprecedentní⁴) době se úvahy o screeningovém mechanismu přetavily do evropské legislativy, když **v dubnu 2019 vstoupilo v platnost Nařízení 2019/452 Evropského parlamentu a Rady (EU), kterým vznikl**

¹ Thilo Hanemann, Mikko Huotari, Agatha Kratz. Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of the New Screening Policies. Berlín: MERICS a Rhodium Group, 2019. https://www.merics.org/sites/default/files/2019-03/190311_MERICS-Rhodium%20Group_COFDI-Update_2019.pdf.

² Velkou diskuzi o souvislosti mezi čínskými investicemi a zahraničněpolitickými stanovisky některých států například vyvolaly kroky Maďarska a Řecka, jež se rozhodly nepodpořit společnou evropskou pozici v otázce dodržování lidských práv v Číně, nebo maďarského rozhodnutí bojkotovat postoj EU ke sporu v Jihočínském moři.

³ „State of the Union 2017 - Trade Package: European Commission proposes framework for screening of foreign direct investments,“ Evropská komise, 14. září 2017, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_17_3183.

⁴ Osobní rozhovory v Evropském parlamentu, Komisi a Evropské službě pro vnější činnost (EEAS), Brusel, červen 2018.

rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do EU⁵. Zarámování konceptu screeningu je politické a bezpečnostní a sleduje zájem zachování „bezpečnosti a veřejného pořádku“. Nařízení má být členskými státy implementováno do 11. října 2020.

Nový regulační rámec se dotkne investorů ze třetích zemí (tedy zemí mimo EU). Mezi sektory, kde by investice měly být mapovány, **patří kritická infrastruktura, kritické technologie a technologie dvojího užití, zajištění kritických dodávek** (např. surovinová nebo potravinová bezpečnost), **přístup k citlivým údajům a také investice do sdělovacích prostředků**, což reflektuje rostoucí povědomí Evropy o metodách vedení hybridní války.⁶ EU tak reagovala na snahy zahraničních aktérů (Ruska, Číny, ale i Iránu, Saúdské Arábie apod.) ovlivňovat veřejné mínění, společenský diskurz a politické a ekonomické elity ve snaze dosáhnout svých zájmů, včetně snahy ovlivňovat volby prostřednictvím dezinformací a fake news.

Cílem evropského nařízení je vytvořit mechanismus spolupráce, v němž si členské státy a Komise budou moci **vyměňovat informace** o konkrétních investicích a upozorňovat se na ně v případě, že vzbuzují obavy. Rámec také umožňuje Komisi zaujmout stanovisko, pokud určitá investice ohrožuje bezpečnost nebo veřejný pořádek v několika členských státech nebo pokud by mohla mařit projekt nebo program, který je v zájmu celé EU (např. Horizont 2020 či Galileo). Nařízení tedy vymezuje regulační rámec, **ale poslední slovo v tom, zda by konkrétní investiční operace měla být na jejich území povolena či nikoli, zůstává v kompetenci členských států**. Lze si tedy představit situaci, kdy se členský stát rozhodne nenásledovat stanovisko Evropské komise a nepodlehne tlaku ostatních členských států a problematickou investici povolí.

Je třeba říci, že některé členské státy (např. Německo, Rakousko, Francie, Finsko, Itálie, Litva, Lotyšsko, Polsko, Portugalsko, Španělsko, Velká Británie)⁷ zavedly do své legislativy prověřování zahraničních investic již dříve. Jiné země (např. Česká republika) takovou legislativu jen zvažovaly, ale doposud právní nástroj pro prověřování investic nezavedly. **Nařízení** reflektuje nejednotnou situaci v různých členských státech EU a **stanoví požadavky, jak by měl vlastní mechanismus prověřování zahraničních investic vypadat pro země, které buď již mechanismus mají a budou jej revidovat, nebo jej teprve tvoří**. Samotná existence evropského regulačního rámce pochopitelně vyvolává silný tlak na zřízení národních mechanismů pro prověřování zahraničních investic, neboť členské státy budou v rámci evropské regulace muset informace stejně shromažďovat, sdílet a v některých případech i vyhodnocovat a reagovat na dotazy ostatních členských států nebo Komise.

Jakkoli byl vznik evropského nařízení původně silně motivován obavami z čínských akvizic, nařízení samotné nevytváří žádnou černou listinu zemí, jejichž investice by měly být se zvýšenou pozorností prověřovány. Přesto se velmi explicitně dotýká Číny, když uvádí: „V tomto ohledu by členské státy a Komise měly mít také možnost zohlednit kontext a okolnosti přímé zahraniční investice, zejména to, **zda je zahraniční investor ovládán přímo či nepřímo vládou třetí země,**

⁵ „Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie,“ Úřední věstník Evropské unie, OJ L 79L, 21. března 2019, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R0452&from=EN>.

⁶ V této souvislosti byly použity i argumenty studie ChinfluenCE, jež zjistila, že po vstupu čínského investora do českých médií došlo k významné změně informování o Číně. Ivana Karásková, Tamás Matura, Richard Q. Turcsányi, Matej Simalčík. Central Europe for Sale: The Politics of China's Influence. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2018. https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2018/04/AMO_central-europe-for-sale-the-politics-of-chinese-influence.pdf.

⁷ Seznam zemí např. Thilo Hanemann, Mikko Huotari, Agatha Kratz. Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of the New Screening Policies. Berlín: MERICS a Rhodium Group, 2019, 16-17. https://www.merics.org/sites/default/files/2019-03/190311_MERICS-Rhodium%20Group_COFDI-Update_2019.pdf.

například prostřednictvím významného financování včetně subvencí, či zda se účastní státem řízených investičních projektů či programů v zahraničí.⁸

Prověřování investic v České republice

Zákon o prověřování zahraničních investic obecně představuje užitečný nástroj pro omezení zahraničního ekonomického vlivu ze zemí s nedemokratickými režimy. Tyto hrozby nejsou hypotetické a současný trend spíše ukazuje na to, že budou narůstat. Mezi problematické ekonomické chování může patřit snaha o ovládnutí strategických podniků, ovládnutí kritické infrastruktury, komunikačních systémů, volebních systémů, ovlivnění veřejného mínění významným způsobem ve prospěch nedemokratických režimů nebo narušení transatlantické a evropské spolupráce. Řada zemí v evropském i mimoevropském prostoru proto přikročila k přijetí zákona o prověřování zahraničních investic nebo k jeho zpřísnění, pokud takovou legislativou již disponovaly. Česká republika je v tomto ohledu velmi otevřená a doposud neměla zákonný nástroj k zablokování problematické investice. Nový zákon má nelehkou roli, neboť musí citlivě vybalancovat zájmy a potřeby zahraničních investorů i domácích podnikatelů (vč. práva prodat svůj podnik zahraničnímu zájemci), ale zároveň omezit riziko ovládnutí klíčových podniků nebo sektorů ze strany problematických států.

Česká republika se na vytváření evropského mechanismu podílela a **vláda se velmi záhy rozhodla pro přijetí vlastního zákona o prověřování zahraničních investic.**⁹ Jak již bylo řečeno, ČR do té doby zákon umožňující zablokování zahraniční investice z bezpečnostních důvodů neměla. V uvažování o tom, jaké faktory¹⁰ zohlednit v návrhu zákona, vycházelo Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), v jehož gesci zákon vznikl, do značné míry z německého modelu.¹¹ Samotná logika zákona pak vychází z evropského nařízení nejen pokud jde o důvod jeho vzniku (za účelem „ochrany bezpečnosti České republiky a jejího veřejného a vnitřního pořádku“), ale i o oblasti, jež upravuje.

Zákon vymezuje dvě kategorie investic – investice vyžadující povolení a investice s možností prověření z moci úřední. Investice vyžadující povolení se týkají oblastí souvisejících s výrobou, výzkumem, inovacemi, vývojem nebo zajišťováním životního cyklu vojenského materiálu, zboží dvojího užití, provozem prvku kritické infrastruktury nebo správou informačního nebo komunikačního systému kritické informační infrastruktury, informačního systému základní služby nebo provozu základní služby. Ve všech těchto případech musí investor ze třetí země požádat Ministerstvo průmyslu a obchodu jako ústřední správní orgán pro danou oblast o povolení a poskytnout celou řadu informací včetně informace o vlastnické struktuře a uvedení konečného investora, osob a jiných právních uspořádání bez právní osobnosti, které investora ovládají, výše jejich podílu a změny těchto skutečností za poslední rok.¹²

Druhou kategorií tvoří **investice s možností prověření z moci úřední**, kde může MPO zahájit řízení kdykoli, pokud investor nepodal návrh na konzultaci,

⁸ „Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie,“ Úřední věstník Evropské unie, OJ L 79L, 21. března 2019, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R0452&from=EN>.

⁹ V době psaní této studie byl zákon opakovaně projednáván Legislativní radou vlády (LRV). Lze očekávat, že se vláda ČR a poté do Poslanecká sněmovna Parlamentu bude zákonem zabývat v první polovině roku 2020.

¹⁰ Pro diskuzi o faktorech viz Doporučení pro zavedení národního mechanismu na screening přímých zahraničních investic v ČR. Praha: Prague Security Studies Institute (PSSI). http://www.pssi.cz/download/docs/543_doporuceni-pro-zavedeni-na-rodni-ho-mechanismu-na-screening-pr-i-my-ch-zahranic-ni-ch-investic-v-c-r.pdf.

¹¹ Osobní rozhovor, Ministerstvo průmyslu a obchodu, leden a červen 2019.

¹² Veškeré citace a odkazy na český zákon o prověřování zahraničních investic vycházejí z veřejně dostupného materiálu v databázi VeKLEP ve znění z 18. prosince 2019. <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBBBJBKCC>.

nejpozději do 5 let ode dne dokončení zahraniční investice. Důvodem mohou být připomínky členských států, stanovisko Evropské komise nebo žádost o informace, které MPO obdrží k zahraniční investici v souladu s evropským nařízením. **Ministerstvo přihlíží k možnému ohrožení bezpečnosti ČR** v oblastech, jakými jsou infrastruktura (včetně energetické, dopravní, zdravotní, letecké, komunikační, volební apod.), **přístup ke kritickým technologiím a zboží dvojího užití** (včetně technologií v oblasti umělé inteligence, robotiky, polovodičů, v oblasti skladování energie, nanotechnologií, biotechnologií atd.), **přístup k dodávkám, které souvisejí se surovinovou, potravinovou nebo energetickou bezpečností, zajištění přístupu k informacím důležitým pro ochranu bezpečnosti České republiky a jejího vnitřního pořádku** (včetně osobních údajů), **možnost významného ovlivnění veřejného mínění prostřednictvím informací šířených sdělovacími prostředky, kritická informační infrastruktura, nevojenské objekty důležité pro obranu státu** nebo další technologie nebo skutečnosti důležité z hlediska ochrany bezpečnosti nebo veřejného a vnitřního pořádku České republiky.

Investor v těchto oblastech nemusí žádat o povolení investice, ale může tak učinit prostřednictvím konzultace, aby si byl jist, že jeho investice nebude zpětně prověřována.

Ochrana médií, aneb kde je zakopán pes

Zákon se dotýká poměrně širokého spektra oblastí. **V některých sektorech přitom může fungovat lépe nebo méně problematičtě než v jiných. Patrně nejcitlivější oblast, které se zákon dotýká, představují média.** Sdělovací prostředky mohou být cennou investicí, současně však v demokratických společnostech hrají klíčovou úlohu strážců demokracie. **V případě akvizice médií zahraničními investory s napojením na nedemokratické režimy se může objevit celá řada hrozeb** od omezení svobody novinářů pokrývat „citlivé“ kauzy až po ovlivňování obsahu médií vydavatelem. **Může docházet k cenzuře či autocenzuře, investoři mohou také ovlivňovat, jak média informují o zahraničních mocnostech, a tím omezovat kritické hlasy a vytvářet klamně pozitivní obraz.** Obecně mohou být média vlastněná zahraničními investory zneužívána jako **nástroj pro šíření stanovisek zahraničních vlád,** a jejich činnost tak může ohrožovat zahraničněpolitický konsensus a evropské a transatlantické ukotvení České republiky, ovlivňovat politické preference obyvatelstva a **přispívat ke štěpení společnosti.**

Ze se nejedná v českém prostředí o hypotetický příklad, ukázala **studie projektu ChinfluenCE, jež na základě detailní analýzy českých médií zdokumentovala, že časopis Týden a TV Barrandov po akvizici čínským investorem CEFC s napojením na čínský stát informovaly o Číně výhradně pozitivně.**¹³ Neutrální a negativní zpravodajství o Číně po vstupu čínského vlastníka z těchto médií zcela vymizelo. Nezměnil se ale pouze tón zpravodajství, ale také tematické zaměření, kdy se s vyšší frekvencí (v porovnání se 40 dalšími českými médii monitorovanými mezi lety 2010–2017) objevovala témata typu „nová hedvábná stezka“ nebo spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy (tzv. platforma 17+1), tedy Čínou založené a podporované iniciativy.

V zákoně o prověřování zahraničních investic pro média existuje přísnější procedura než u jiných oblastí, v nichž může ministerstvo prověřovat z moci úřední. **Zahraníční investice do médií jsou oblastí, kde je explicitně vyžadována konzultace s MPO.** Bohužel zákon vymezuje kritéria pro konzultaci poněkud

¹³ Ivana Karásková. Vytváření pročínské agendy v Česku: aktéři, jejich role a vazby. Praha: Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), 2018. https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2018/06/AMO_Vytváření%C3%AD-proč%C3%ADnské-agendy-v-Česku-aktéři-jejich-role-a-vazby-.pdf.

nešťastně – konzultace s MPO musí být zahájena, pokud je podnikatelský subjekt držitelem licence pro celoplošné rozhlasové nebo televizní vysílání nebo vydavatelem periodického tisku s minimálním průměrným tištěným nákladem 100 000 výtisků za den za poslední kalendářní rok. Tištěný náklad je ovšem poměrně složitě ověřitelný¹⁴ a navíc je tato hranice tak vysoká, že by jí řada vlivných českých deníků vůbec nedosáhla.¹⁵ Zákon také nepamatuje na tisk s jinou než denní periodicitou, například týdeníky nebo měsíčníky, a již vůbec ne na online média.

Jeví se jako velmi rozumné, že zákon pamatuje v případě médií již na úmysl investora vstoupit do českého média a stanovuje mu povinnost ministerstvo konzultovat. Pokud by tato povinnost ze zákona zmizela (a tlaky tímto směrem byly zaznamenány), mohlo by v případě rychlé akvizice dojít k významnému ovlivnění veřejného mínění ještě před tím, než by vůbec MPO uvážilo, zda bude investici prověřovat. MPO sice má v současném znění zákona možnost prověřovat investici až 5 let zpětně od jejího dokončení, ale v případě médií logika zpětného mechanismu zcela zjevně selhává. Pokud by současná povinná konzultace z návrhu zákona zmizela, lze si hypoteticky představit situaci **zahraniční investice do českých médií několik měsíců před volbami s cílem ovlivnit jejich výsledek.** V takovém případě by došlo k významnému ovlivnění veřejného mínění, ale investici by začalo MPO prověřovat až poté, co investor splnil svůj vlivový záměr.

Poněkud problematické jsou i lhůty pro vyjádření státních orgánů, zda investice představuje ohrožení bezpečnosti či veřejného nebo vnitřního pořádku. Zákon v současné době hovoří o třicetidenní lhůtě – v případě, že státní orgán v této lhůtě vyjádření nebo informace ministerstvu neposkytne, má se za to, že neshledal důvod řízení o prověření zahraniční investice zahájit. Tento mechanismus má zjevně a zcela oprávněně sloužit k usnadnění administrace a nezahlcování úředníků, ale lze si zcela snadno představit situaci, kdy se státní orgán k věcně komplikované nebo politicky citlivé kauze vyjádřit v daném termínu nestihne nebo – možná pravděpodobněji – využije této lhůty, aby se vyjadřovat nemusel.

Na rozdíl od evropského nařízení také český zákon nepočítá s možností kvalifikovaného podnětu ze strany neziskového sektoru nebo dalších aktérů. Evropské nařízení přitom tuto možnost explicitně zmiňuje: „Členské státy nebo případně Komise mohou zvážit relevantní informace, které obdrží od hospodářských subjektů, organizací občanské společnosti nebo sociálních partnerů, jako jsou odborové svazy, a které se týkají přímé zahraniční investice s možným dopadem na bezpečnost nebo veřejný pořádek.“¹⁶ Český zákon však jiným než zákonem stanoveným aktérům do procesu prověřování investice vstoupit neumožňuje. Lze si opět představit situaci, kdy se MPO rozhodne u zahraniční investice do sektoru, který spadá do oblastí s možností prověření z moci úřední, z jakéhokoli důvodu nekonat. Bylo by v tomto případě vhodné zvážit, zda by neměl zákon umožnit podat neziskovému sektoru nebo dalším aktérům (ať již vymezeným volně, nebo striktně, například pouze těm subjektům, které se tematicky věnují dané oblasti) kvalifikovaný podnět a tím zvýšit možnost veřejného zapojení a dohledu nad problematickými investicemi.

Posledním, byť marginálním a již naznačeným problémem může být i samotné **přidělení prověřování zahraničních investic do gesce Ministerstva průmyslu a obchodu.** Ministerstvo chce – z logiky svého zřízení a působení – investice spíše povolovat, nikoli zakazovat. Konsensus v mezirezortní komisi během vyjednávání zákona i současný stav zákona ukazují, že je již patrně pozdě na úvahy, zda by tuto roli neplnil lépe Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nebo jiný, nově

¹⁴ Reprezentativní, byť ne vždy aktuálně ověřená data publikuje například Kancelář ověřování nákladů tisku, <http://www.abccr.cz/vydavatelstvi-v-systemu/periodicky-tisk/>.

¹⁵ Hranice by se například nevztahovala na Lidové noviny nebo Hospodářské noviny.

¹⁶ „Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/452 ze dne 19. března 2019, kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie.“ Úřední věstník Evropské unie, OJ L 79I, 21. března 2019, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019R0452&from=EN>.

vytvořený orgán.¹⁷ Pro jiné země, které by mohly uvažovat o zavedení zákona o prověřování zahraničních investic (např. Slovensko), se však úvahy o alternativách mohou stát inspirací.

Závěr

Zákon o prověřování zahraničních investic přináší žádoucí regulaci v situaci, kdy rostou hrozby zneužití ekonomických nástrojů aktéry spojenými s nedemokratickými režimy. Ačkoli se jedná o primárně ekonomický nástroj, v konečném důsledku – při rozhodování, zda zahájit řízení o povolení, zda investici povolit nebo zamítnout – může jít o výsostně politickou otázku. Příprava zákona je již v pokročilém stadiu, bohužel však zatím nepřitáhla dostatečnou pozornost médií, zahraničních investorů, hospodářských svazů nebo politiků.

Vzhledem k citlivosti tématu se však dají očekávat reakce a diskuse napříč politickým spektrem i vstupy zainteresovaných zahraničních investorů, které mohou ještě výrazně zasáhnout do současné podoby zákona. Jakkoli je třeba zabránit vyhrocení diskuse o tomto problému, je zcela legitimní a žádoucí vést intenzivní debatu o podobě zákona a o tom, zda chrání dotčená odvětví dostatečně. Jak bylo naznačeno výše, v případě médií by bylo vhodné úroveň ochrany, kterou zákon nabízí, zvýšit.

¹⁷ Jednu z alternativních možností zmiňuje např. Doporučení pro zavedení národního mechanismu na screening přímých zahraničních investic v ČR. Praha: Prague Security Studies Institute (PSSI). http://www.pssi.cz/download/docs/543_doporuc-eni-pro-zavedeni-na-rodni-ho-mechanismu-na-screening-pr-i-my-ch-zahranic-ni-ch-investic-v-c-r.pdf.

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

+420 224 813 460

www.amo.cz

info@amo.cz

Žitná 608/27, 110 00 Praha 1

www.facebook.com/AMO.cz

www.twitter.com/amo_cz

www.linkedin.com/company/amocz

www.youtube.com/AMOCz

Ivana Karásková

Ivana Karásková, Ph.D., je analytičkou Výzkumného centra AMO, kde založila a koordinuje mezinárodní projekty ChinfluenCE a CHOICE, jež se zabývají čínskými aktivitami a vlivem Číny ve střední a východní Evropě. Je absolventkou amerického International Visitor Leadership Program (IVLP) se zaměřením na prověřování zahraničních investic. Na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy přednáší kurzy zaměřené na čínskou zahraniční a bezpečnostní politiku, evropsko-čínské vztahy a bezpečnost v severovýchodní Asii.

ivana.karaskova@amo.cz
